

Anul III
Nr. 6
DECEMBRIE
2013

REVISTA PAROHIEI ORTODOXE
SFÂNTUL NICOLAE DIN ZÜRICH

DOXOLOGIA

“Hristos din ceruri, întâmpinați-L!”

“Izbăvire trimis-a Domnul poporului Său... Sfânt este numele Lui” (Ps. 110, 9)

Întruparea Domnului Iisus reprezintă momentul în care Dumnezeu se face vizibil oamenilor. Nimeni nu poate crede cu adevărat în Dumnezeu Tatăl, dacă nu crede în Mântuitorul Hristos, credința în Hristos devenind astfel temelul credinței noastre în Dumnezeu, Unul în Ființă și Întreit în Persoane. Prin Întrupare, Cuvântul se face trup, adică ia firea noastră umană, suflet și trup, în propriul Său ipostas divin, deschizând omului calea unirii cu Dumnezeu. Sfântul Evanghelist Ioan subliniază foarte bine această idee, zicând: “**Și Cuvântul trup S-a făcut și S-a sălășluit întru noi; și noi văzutu-I-am slava ca pe slava Unuia-Născut din Tatăl, plin de har și de adevăr**” (Ioan 1, 14). Întruparea și lucrarea lui Hristos, care înlătură din natura umană separarea de Dumnezeu, rezultată în urma căderii Protopărinților, este continuată pururea în Biserică, Trupul Său mistic.

Sfântul Pavel, apostolul neamurilor, explica momentul Întrupării Domnului Hristos prin cuvintele: “**Iar când a venit plinirea vremii, Dumnezeu L-a trimis pe Fiul Său**, născut din femeie, născut sub Lege, ca pe cei de sub Lege să-i răscumpere, ca să dobândim înfierea” (Galateni 4, 4-5). Așadar, înfierea și implicit răscumpărarea sunt adresate tuturor oamenilor.

Oamenii din Vechiul Testament, aflați sub povara păcatului înstrăinării de poruncile lui Dumnezeu și simțind lipsa de comuniune cu El, nu mai puteau suporta această stare sufletească, ajunsă la marginea răbdării. Aceștia simțeau, erau pe deplin încredințați, că **viața nu poate fi trăită fără legătura sufletească cu Dumnezeu Creatorul** și cereau, strigând din adâncul sufletului lor, ajutorul lui Dumnezeu, cereau lui Dumnezeu să Se apropie de ei, să-i elibereze din robia păcatelor. Aceasta trebuie să înțelegem prin cuvintele “plinirea vremii”.

Imnografia liturgică de la Praznicul Nașterii Domnului exprimă foarte bine, atât iconomia dumnezeiască privind izbăvirea neamului omenesc, cât și preamărirea acordată de întreaga creație Întrupării Fiului lui Dumnezeu. O stihiră de la Laude ne spune: “Tatăl a binevoit, Cuvântul trup S-a făcut și Fecioara a născut pe Dumnezeu om. Steaua vestește, magii se închină, păstorii se minunează și făptura se bucură”. În această cântare bisericească remarcăm ușor unirea cerului cu pământul, prin coborârea lui Dumnezeu Fiul la noi oamenii, pentru înălțarea noastră la ceruri.

Părintele Iustin Popovici († 1979), un reprezentant de seamă al curentului neopatristic în teologia ortodoxă și un viitor sfânt al Bisericii, ne-a lăsat o teologie prin excelență hristologică, cugetarea sa avându-L ca reper pe Mântuitorul Hristos, Dumnezeu-Omul. Potrivit învățăturii sale, două taine sunt unite în Persoana Mântuitorului, cel ce S-a întrupat și a venit în lume spre a-l scoate pe om din robia păcatului și a morții, și anume taina lui Dumnezeu și taina omului. **Mijlocul prin care i se descoperă omului taina lui Hristos, Dumnezeu și Om, este credința**, aceasta reprezentând totodată sălășluirea lui Hristos în om. Fără Hristos în viața sa, condiția omului în lume este una disperată, fără ieșire. Lumea, cu toate suferințele și tragediile ei, se aseamănă cu un condamnat la moarte; un condamnat care își dă duhul de fiecare dată și care, paradoxal, nu moare niciodată, iar omul este prins în această luptă, este martor implicat și el în suferințele și lipsurile lumii. **Omul nu are în sine viață, dacă nu-L are pe Dumnezeu, care este Însăși Viața**. Sălășluirea lui Dumnezeu în om este posibilă prin compatibilitatea cu Logosul divin, care face parte din chipul lui Dumnezeu, cu care a fost înzestrat omul la creație. Această compatibilitate este numită de părintele Iustin Popovici logositate, omul fiind logosnost, adică compatibil cu Logosul. După cum scrie teologul sârb, Dumnezeu Cuvântul a arătat prin Întrupare că logosnost este esența naturii noastre umane, temelia ființei noastre, baza vieții și existenței noastre omenești.

Întruparea Fiului lui Dumnezeu coincide cu momentul când viața noastră capătă sens. Înainte de Întrupare viața de pe pământ era o moarte continuu amânată, era o viață fără sens și fără semnificație. Prin nașterea Sa ca om, Hristos Domnul arată prețuirea și cinstea nemărginită, valoarea nemăsurată a omului. Roadele Întrupării și ale Jertfei Mielului celui neprihănit pentru păcatele noastre sunt neprețuite. Hristos Domnul ne-a adus nouă, celor robiți sub puterea păcatului și a morții, mântuirea. **Mântuirea nu este altceva decât viața în Hristos și prin Hristos**. Făcându-se om din iubire, Iisus Hristos l-a sfințit pe om, l-a hristificat, l-a îndumnezeit. Mediul în care creștinii se îndumnezeiesc este Biserica, Trupul lui Hristos, al cărei Cap este Însuși Mântuitorul. Duhul Sfânt, prin puterea sa dumnezeiască unește pe toți credincioșii într-un trup, Biserica. **Prin Duhul Sfânt omul devine om al lui Hristos, devine creștin, membru al Bisericii**. În Biserică Hristos este contemporan cu fiecare om. Biserica este Dumnezeu-Omul Hristos, prelungit în toate veacurile, în toată veșnicia. Pentru Părintele Iustin Popovici, hristologia, taina lui **Hristos, reprezintă răspunsul la aspirațiile și căutările omului din toate epocile**. Misterul Adevărului nu stă în lucruri, idei sau simboluri, ci într-o Persoană, și această Persoană este divino-umană, Domnul Iisus Hristos.

Să cinstim cu multă credință, să ne bucurăm și să ne fie de folos Nașterea lui Hristos!

Pr. Romică-Nicolae Enoiu

Scrisoare Pastorală la Nașterea Domnului Hristos

Iubiți Părinți și Frați împreună slujitori, preoți și diaconi, monahi și monahii, frați și surori în Hristos,

“Hristos se naște, slăviți-L!

Hristos din ceruri, întâmpinați-L

Hristos pe pământ, înălțați-vă.

Cântați Domnului tot pământul.” (Irmos, cântarea I)

Aceasta este chemarea la care noi am răspuns, pentru a fi prezenți, din nou, în jurul icoanei Nașterii, în jurul Sfintei Evanghelii, în jurul lui Hristos Însuși, Fiul lui Dumnezeu. Biserica lui Hristos se constituie prin răspunsul pe care-l aduce de-a lungul timpului și până în zilele noastre oameni din toate stările și toate popoarele, la chemarea îngerilor, a profeților și a sfinților. Am simțit în inimile noastre dulcea și mângâietoarea chemare de a veni să ne închinăm, așa cum suntem, lui Hristos, pentru a-L cinsti, a-L proslăvi și a-L lăuda. El «se pogoară din cer», iar noi «venim întru întâmpinarea Lui».

Cu Hristos ne întâlnim, într-adevăr, nu numai în cuvântul Său, în icoana Sa și în slujbele pe care Biserica Sa le face, ci și în toată făptura umană. «Întrucât ați făcut unuia dintre acești frați ai Mei prea mici, Mie Mi-ați făcut» (Matei, 25,40), zice Domnul. Dealtfel, de fiecare dată când dăruim dragoste unei persoane umane încercată de singurătate, de foame, de sete, de frig, de boală sau teamă de moarte, lui Hristos dăruim și în jurul Lui ne strângem. O taină extraordinară se dezvăluie ochilor inimii noastre: cea a prezenței lui Dumnezeu-Omul în fiecare ființă umană prin Duhul Sfânt. Permanenta realitate a Întrupării Fiului lui Dumnezeu este fundamentul credinței creștine și a toată viziunea creștină asupra lumii, asupra societății și asupra istoriei.

Îngerii, păstorii și magii de la Răsărit, împreună cu Fecioara Maria și Dreptul Iosif, cu toate creaturile pământului, se strâng în jurul lui Hristos, Fiul și Cuvântul lui Dumnezeu. El este în centrul a toate. Așa și viața celor botezați în Hristos înseamnă a-L recunoaște, a-L pune în centrul propriei vieți; de aceea troparul Nașterii cântă «Lumina cunoștinței». Natura întregă, cele văzute și cele nevăzute, descoperă înțelepciunea lui Dumnezeu, pe Hristos Însuși, Cuvântul: «minunate sunt lucrurile Domnului» (antifon 1); «tot pământul se închină și cântă Ție» (prochimen); «cerurile spun slava lui Dumnezeu și lucrul mâinilor Sale vestește tăria. Ziua zilei spune cuvânt, și noaptea nopții vestește știința» (Ps 18,2). Raționalitatea lumii descoperă inteligența dumnezeiască a lucrurilor, iar cei inspirați descifrează, în transparența celor văzute, prezența Fiului lui Dumnezeu. Sărbătoarea Nașterii, pe care suntem chemați să o redescoperim în fiecare an până la sfârșitul vieții noastre în taina sa nesfârșită, este preaslăvirea prezenței lui Dumnezeu în om și în lume. Viața omului, condiția umană nu este absurdă, precum și istoria lumii nu este lipsită de sens. Păcatul este cel care lipsește omul de sensul vieții, aducându-i suferința și moartea. Domnul Hristos însă este prezent ca supremul sens a tot ce există. Cuvântul lui Dumnezeu S-a făcut om, S-a revelat lumii prin Întrupare și prin lucrarea Duhului Sfânt. Biblia întregă este cuvântul lui Dumnezeu, care luminează și prin care se vede istoria omenirii, altfel. Tot cuvântul lui Dumnezeu, din cea dintâi zi a creației, apoi prin prooroci și până la cele

rostate de buzele divino-umane ale lui Iisus Hristos, poartă în el puterea propriei împliniri. Împlinirea cuvintelor dumnezeiești constituie sensul istoriei. În spatele fiecărei realități din această lume și în spatele fiecărui eveniment istoric se găsește un cuvânt al Cuvântului lui Dumnezeu.

Mărturia sfinților adâncește cunoașterea lui Dumnezeu, lăudându-L și proslăvindu-L. Dumnezeu se arată lumii prin Întrupare, prin lucrarea Duhului Sfânt, însă este în același timp «negrăit și necuprins cu gândul, nevăzut, neajuns...» (Sf. Ioan Gură de Aur). Pentru aceasta credincioșii, răspunzând la chemarea de a merge în întâmpinarea Lui, se apropie de Dumnezeu Cel Întrupat prin laude și imne de slăvire, din inimă curată, acolo unde Dumnezeu se arată omului. «Feriți-vă cei curați cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu.»

Experiența creștină a cunoașterii lui Dumnezeu este cea a rugăciunii. Nimic nu este mai frumos decât un bărbat sau o femeie în rugăciune. Este starea cea mai înaltă a conștiinței creștinului care recunoaște prezența lui Dumnezeu și se face pe sine prezent lui Dumnezeu. Această cunoaștere o arătăm prin închinare, semnul Sfintei Cruci, îngenunchere, cântare, citirea Sfintei Evanghelii, ofrandele de tot felul, tămâie, lumânări și mai ales pâinea și vinul care se vor preface, prin lucrarea Duhului Sfânt, în Trupul și Sângele lui Hristos. Domnul Însuși ne-a învățat că adevărații închinători «se vor închina Tatălui în duh și în adevăr» (Ioan, 4, 23), dând slavă și laudă lui Dumnezeu prin ceea ce El Însuși a descoperit despre Sine omului credincios, la care mintea și inima sunt unite. Lauda este mai presus de înțelegere!

Iubiți frați și surori,

Unindu-ne cu Hristos, putem să Îl și cunoaștem. Atunci când ne rugăm Lui, dorim să fim una cu El, să ne împărtășim de Persoana Lui. De aceea nu numai Îl lăudăm și ne rugăm Lui, ci și mâncăm Trupul și bem scump Sângele Lui. Aceasta este cunoașterea desăvârșită a adevărului lui Dumnezeu, a omului și a lumii: unirea celui credincios cu Hristos prin Duhul Sfânt. Ființa umană poate cunoaște pe Dumnezeu devenind nu Cine este El, ci ceea ce este El. Părinții Bisericii au învățat îndumnezeirea omului prin Duhul Sfânt, pentru că acesta este darul pe care ni-l aduce Nașterea Fiului lui Dumnezeu, Întruparea. Unul dintre semnele îndumnezeirii ființei umane, a sfințirii și a unirii ei cu Hristos este dragostea pentru cei săraci, devotamentul față de cei mici, jertfa de sine pentru cei

care, ca și copiii, nu au nimic altceva de dăruit decât pe ei înșiși. Nu suntem chemați doar să ne adunăm în jurul lui Hristos pentru a-L cinsti și lauda, chemarea este să ne asemănăm Lui în viața aceasta și dincolo de limitele vieții pământești. În acest fel Hristos va lucra în noi și se va proslăvi în noi, prin Duhul Sfânt. Bucuria noastră a creștinilor la sărbătorile Nașterii și ale Bobotezei – când Dumnezeu se arată lumii – este dată de conștiința că El și cuvântul Său creator este prezent în creație și în noi înșine. Nu este o bucurie egoistă, care ar disprețui suferința umană. Din contră, este bucuria care însoțește cunoașterea condiției umane și a răului pe care oamenii și-l fac unii altora, celor mai mici și fără apărare, aserviți uneori capriciilor și pretinselor drepturi ale celor mai mari și mai puternici. Bucuria noastră este neobișnuită, ea strălucește în întunericul dezumanizării pe care uneori o trăim în lumea de azi. Ea este nădejdea, nebună pentru unii, într-o omenire care poate, în ciuda a toate, să rămână umană sau chiar să devină din ce în ce mai umană datorită înomenirii Fiului lui Dumnezeu și a îndumnezeirii sfinților. Rodul Venirii în trup a Mântuitorului este tocmai umanizarea

desăvârșită a omului. Oricare ar fi nedreptățile în omenirea în care trăim, să nu ne lăsăm părăsiți de bucuria lui Hristos și a prezenței Lui. Să nu încetăm să proslăvim în rugăciunile și în faptele noastre, prezența Lui în bucuriile și durerile noastre. Dacă ne despărțim de bucuria lui Hristos, Îl părăsim și nu mai avem nimic de spus lumii acesteia care se crede părăsită, abandonată de Cel despre care noi știm că astăzi se naște în ieslea Betleemului. În multe împrejurări din viața noastră Duhul Sfânt ne dă ocazia să ne arătăm în jur dragostea și bucuria în Hristos, să nu uităm asta. Duhul Sfânt ne îndeamnă să lucrăm împreună cu El la mântuirea lumii, la bucuria celor apropiați și a tuturor și chiar a celor ce ne urăsc. Să devenim, prin Duhul Sfânt, uneltele dreptății plină de lumină a lui Hristos și mai ales ale compasiunii Sale și ale blândeței Sale pentru tot omul, credincios sau necredincios.

Hristos Dumnezeu, Cel care se naște astăzi în Betleem să vă dăruiască din belșug bucuria Sa, pentru a o răspândi în jurul dumneavoastră!

Nașterea Domnului, Paris

† Mitropolitul Iosif

„Nașterea Ta, Hristoase, Dumnezeu nostru, răsărit-a lumii Lumina cunoștinței; că întru dânsa cei ce slujeau stelelor, de la stea s-au învățat să se închine Ție, Soarelui dreptății, și să Te cunoască pe Tine, Răsăritul cel de sus, Doamne, slavă Ție”. (Troparul Nașterii Domnului)

“Cercetatu-ne-ai pe noi de sus, Mântuitorul nostru, Răsăritul răsăriturilor; Și cei din întuneric și din umbră am aflat adevărul: că din Fecioară S-a născut Domnul”. (Luminânda Crăciunului)

“Taină minunată și neobișnuită văd, cer fiind peștera, scaun de heruvimi Fecioara, ieslea sălășluire, întru care S-a culcat Cel neîncăput, Hristos-Dumnezeu, pe Care, laudându-L Îl mărim.” (Cântarea a IX-a, Catavasiile Crăciunului)

Rugăciunea Sfântului Siluan pentru lume

«Doamne, îndreptează-ne, precum o mamă duioasă își îndreptează copiii săi mici. Dă fiecărui suflet să cunoască bucuria mântuirii Tale și puterea ajutorului Tău. Dă ușurare sufletelor chinuite ale poporului Tău și pe noi, pe toți, ne învață prin Duhul Sfânt, să Te cunoaștem pe Tine.

Se chinuiește sufletul omenesc pe pământ, Doamne, și nu poate să se întărească cu mintea întru Tine, pentru că nu Te cunoaște pe Tine, nici bunătatea Ta.

Mintea noastră este întunecată de grijile lumești și nu putem pricepe bunătatea dragostei Tale. Tu ne luminează. Milostivirii Tale toate îi sunt cu putință.

Tu ai spus în Sfânta Evanghelie, că morții vor auzi glasul Fiului lui Dumnezeu și vor învia. Așa fă acum: ca sufletele noastre moarte să audă glasul Tău și să învie, întru bucurie. Amin.»

O sinteză imnografică a teologiei Cuvântului Întrupat

Slujba sărbătorii Nașterii Domnului cuprinde fragmente biblice și cântări care transmit adevărul istorico-biblic al acestui unic și dumnezeiesc eveniment, teologia Întrupării și Nașterii suprafirești a Mântuitorului, precum și bucuria pe care trebuie să o simtă oamenii și întreaga făptură cu acest prilej. În această privință, se poate vorbi de o coslujire prin cântare a făpturii văzute cu cea nevăzută, menită să reliefeze participarea întregii lumi la sărbătoarea care se apropie.

Catavasiile Crăciunului, alcătuite de Sfântul cuvios Cosma Melodul,

ne introduc în atmosfera de bucurie și exaltare specifică acestei sărbători a înnoirii firii noastre. Prima catavasiie, alcătuită din cuvintele rostite de Sfântul Grigorie Teologul la sărbătoarea Nașterii Domnului, ne cheamă, prin glasul Bisericii, să preaslăvim pe Hristos, punându-ne înaintea imaginii covârșitoare a venirii Împăratului cerului și al pământului, Căruia se cuvine să I se închine întreaga creație:

*“Hristos Se naște, slăviți-L!
Hristos din ceruri, întâmpi-*

nați-L! Hristos pe pământ, înălțați-vă! Cântați Domnului tot pământul, și cu veselie lăudați-L popoare că S-a preaslăvit”.

Textul de mai sus reliefează atotprezența și maiestatea Fiului lui Dumnezeu, Care, deși Se naște pe pământ, unindu-Se cu noi prin umanitatea luată din Pururea Fecioara Maria, rămâne în cer unit cu Tatăl și cu Duhul Sfânt.

Făcându-Se Om asemenea nouă, dar fiind în același timp Dumnezeu, El ne-a dăruit harul care ne îndumnezeiește pe toți. De aceea S-a făcut Fiul lui Dumnezeu Om, pentru ca omul să se îndumnezeiască, adică să devină Dumnezeu prin har.

Mântuitorul Hristos coboară din cer pe pământ ca să ne împăce cu Dumnezeu Tatăl și să ne tragă la Sine, pentru a fi uniți pe deplin și în veșnicie cu Preasfânta Treime.

A treia catavasiie ne înfățișează modul celor două nașteri ale Fiului lui Dumnezeu: *fără stricăciune din Tatăl mai înainte de veci, iar mai pe urmă (în timp s.n.) din Fecioară întrupat fără sămânță*, adică de la Duhul Sfânt, așa cum îi descoperă arhanghelul Gavriil Fecioarei Maria, prin cuvintele: “Duhul Sfânt Se va pogori peste tine și puterea Celui Preaînalt te va umbri, de aceea, și Pruncul ce se va naște din tine, Fiul lui Dumnezeu Se va chema (Luca I, 35).”

Hristos Domnul - împlinirea profețiilor și a prefigurărilor vechi-testamentare

Vechiul Testament este bogat în profeții și evenimente în care personajele au o încărcătură tipologică, prefigurând nașterea trupească suprafirească a Fiului lui Dumnezeu din Fecioara Maria și multe alte aspecte legate de lucrarea Sa mântuitoare. A patra catavasiie Îl denumeste pe Mântuitorul *toiag din rădăcina lui Iesei și floare dintr-insul*, fiindcă El este înfățișat ca urmaș al împăratului și profetului David, fiul lui Iesei Betleemitul.

Domnul Hristos S-a născut în Betleem, potrivit profeției (Miheia V, 1), cetate din care era și David. Astfel, Dumnezeu îi încredințează lui Hristos tronul lui David, strămoșul Său după trup, după cum

aflăm din Sfânta Evanghelie după Luca: “Acesta va fi mare și Fiul Celui Preaînalt Se va chema și Domnul Dumnezeu Îi va da Lui tronul lui David, părintele Său. Și va împărăți peste casa lui Iacov în veci și Împărăția lui nu va avea sfârșit (Luca I, 32-33).”

Acest text biblic ne descoperă faptul că Hristos Se va naște, pe linie genealogică din neamul și din casa lui David, fiul lui Iesei, din care face parte și Fecioara Maria, iar tronul și sceptrul lui David sunt o prefigurare a regalității veșnice a Mântuitorului Hristos, urmașul său.

Metafora *muntele cel cu umbra deasă* ne aduce aminte de muntele Sinai în care, urcând Moise pentru a primi de la Dumnezeu Legea, a văzut umbra deasă sau spatele lui Dumnezeu care preînchipuia umanitatea Mântuitorului luată din Fecioara Maria.

Născătoarea de Dumnezeu rămâne în veci Pururea Fecioară

Catavasiile a VI-a și a VIII-a subliniază adevărul pururea-fecioriei Maicii Domnului, prin două secvențe vechi-testamentare cu valoare tipologică. Cea dintâi ni-l înfățișează pe profetul Iona, care, fiind înghițit de un pește uriaș, în pântecul căruia a stat trei zile, a fost scos afară nevătămat. Imnograful, prin însuflarea Duhului Sfânt, observă acest paralelism dintre întâmplarea petrecută cu profetul Iona și nașterea lui Hristos din pântecul Fecioarei, zicând: *Din pântec pe Iona, ca pe un prunc, l-a lepădat fiara mării, precum l-a primit. Iar Cuvântul în Fecioară sălășluindu-Se și trup luând, a ieșit lăsând-o nestrucată...* Textul acesta subliniază faptul că nașterea după trup a lui Hristos S-a făcut păzind pecețile fecioriei Maicii Sale.

Cealaltă catavasiie evocă episodul celor trei tineri evrei luați ostateci în Babilon, Anania și Misail, care au fost aruncați în cuptorul de foc și au înălțat cântare de slavă lui Dumnezeu, nefiind vătămați în vreun fel de dogoarea focului. Și de data aceasta melodul vede în episodul tinerilor o prefigurare a nașterii suprafirești a lui Hristos, în timpul căreia Maica Sa a rămas nevătămată: *Cuptorul cel răcorit a închipuit chipul minunii celei mai presus de fire; că nu a ars pe tinerii pe care i-a primit, precum nici focul Dumnezeirii pântecul Fecioarei în care a intrat.*

Așadar, după cum cei trei tineri au fost ocrotiți de Dumnezeul Cel viu și Unul pe care ei L-au mărturisit și L-au lăudat, tot astfel și pântecul Fecioarei a fost ocrotit de focul Dumnezeirii, Fiul Său păzindu-o nevătămată.

Hristos Se face Învățătorul și Călăuzitorul nostru

Textul celei de-a V-a catavasiie ne descoperă misiunea lui Hristos de călăuzitor al nostru spre lumina cunoștinței de Dumnezeu; El este *Îngerul sfatului celui mare al lui Dumnezeu*, aceste cuvinte făcând aluzie la textul profetului Isaia IX, 5, care-L numește pe Domnul Hristos: “... Înger de mare sfat, Sfetnic minunat, Dumnezeu tare, biruitor, Domn al păcii, Părinte al veacului ce va să fie.” De altfel, Mântuitorul avea să afirme despre Sine Însuși: “Eu sunt Lumina lumii” (Ioan VIII, 12). Expresia *lumina cunoștinței* poate fi întâlnită și în troparul sărbătorii Crăciunului; această lumină a vieții ne-a fost dăruită nouă de Dumnezeu Tatăl odată cu nașterea după trup a Fiului Său, lumină care risipește întunericul necunoștinței, al stricăciunii și al morții.

Ultima catavasiie, ca o încununare a canonului sărbătorii, vine să sublinieze centralitatea lui Hristos, pentru care peștera devine cer, Fecioara, scaun de heruvimi, iar ieslea, loc de sălășluire. Taina întrupării și nașterii după trup a Domnului este minunată, adică necuprinsă de mintea mărginită, este neobișnuită, adică

(continuare la pagina 9)

2013 - Anul comemorativ al părintelui Dumitru Stăniloae (1903-1993)

Rugăciunea într-o lume secularizată

Nevoia de rugăciune a omului credincios este în afară de orice îndoială. Cu cât este mai puternică credința, cu atât este mai puternică și nevoia sa de rugăciune. Pe de altă parte, credința unei persoane este susținută de credința altor persoane. În aceasta apare importanța Liturghiei și a fiecărui cult public. Dar în societatea de astăzi constatăm o slăbire a credinței. Prin urmare și un fel de indiferență față de rugăciune. **Poate că noțiunea de societate secularizată nu indică o societate total necredincioasă, ci o societate în care majoritatea membrilor nu mai practică rugăciunea decât foarte rar, în momente excepționale.**

Pentru cel care dorește să-și mențină vigoarea credinței prin rugăciune se pune deci astăzi o dublă problemă: aceea de a-și apăra credința împotriva influenței nefaste a unui mediu slăbit în credință și aceea de a apăra practica rugăciunii în cadrul unei societăți care a pierdut în mare parte uzul rugăciunii. În timp ce omul de odinioară găsea în mediul social un factor prin care își întărea credința și practica rugăciunii, astăzi acest mediu este un factor de răcire, un factor împotriva căruia cel care vrea să-și mențină credința și rugăciunea trebuie să se apere.

Astăzi omul credincios trebuie să caute într-o mare măsură el însuși motivații care să-i poată susține credința și propria sa practică a rugăciunii. Și tocmai aceasta ar putea face credința sa mai profundă și rugăciunea sa mai fierbinte, dat fiind că, într-o mare măsură, ele nu mai sunt susținute de mediul social. Prin urmare, omul care reușește să-și întărească credința și rugăciunea prin motivații personale și reflectate, poate deveni el însuși un focar pentru întărirea credinței și înnoirea rugăciunii în mediul său social. Prin aceasta el poate ajuta societatea să iasă din viața superficială, saturată de plictiseală, care este cauza slăbirii credinței și a rugăciunii; cu alte cuvinte, el o poate ajuta să regăsească un conținut mai substanțial, să-și întărească rădăcinile adânci înfigându-le într-o mai mare profunzime a vieții, fără de care existența umană este de o uniformitate monotonă și lipsită de semnificație.

Deci primul punct de care ne vom ocupa este cel al motivațiilor, al determinărilor fundamentale pe care omul de astăzi le poate găsi pentru a-și întări credința și pentru a se ruga mai des și mai cu căldură.

Citirea Sfintei Scripturi și a scrierilor duhovnicești întărește rugăciunea

Părinții duhovnicești ai Ortodoxiei au văzut un mijloc de întărire a rugăciunii în meditația asupra cuvintelor Sfintei Scripturi și a altor cărți duhovnicești. Sfântul Isaac Sirul spune că „citirea dumnezeieștilor Scripturi întărește mintea și mai ales adapă rugăciunea, fiind lumina minții care are această citire drept călăuză pe cărarea cea dreaptă și semănătoare de conținut în contemplarea rugăciunii... făcând mintea să dobândească subțirime și înțelepciune”⁴¹.

Dar cuvintele Sfintei Scripturi au putere asupra noastră atunci când le simțim drept cuvinte ale lui Dumnezeu care ni le adresează în momentul citirii. Atunci prin ele Îl întâlnim pe Dumnezeu Însuși, ne simțim atinși de chemarea Lui potrivit cu împrejurările și nivelul nostru duhovnicesc. Atunci în aceste cuvinte descoperim o mare putere și un sens mereu nou. Astfel citirea se unește cu rugăciunea: **trebuie să-I cerem lui Dumnezeu să ne deschidă interiorul cuvintelor, făcându-Se El Însuși transparent și simțit în ele.** De aceea, același Isaac Sirul recomandă: „*Ja seama, omule, la ce citești. Căci de nu te vei nevoi, nu vei afla. Și de nu bați cu căldură și de nu stai treaz la*

poartă neîncetat, nu vei fi auzit”. „*De aceea stă scris că sufletul este ajutat de citire când stă la rugăciune și iarăși, rugăciunea aduce lumină în citire.*”⁴²

Dar dacă meditația ne descoperă pe Dumnezeu în cuvintele Scripturii, ea ni-L descoperă și în lucrurile lumii. Căci toate cuvintele Sfintei Scripturi nu ne vorbesc despre Dumnezeu în Sine, ci despre legătura Sa cu noi prin intermediul lucrurilor lumii și al aproapelui nostru; astfel, cuvintele Scripturii ne vorbesc despre lucrurile lumii, ni le revelează ca pe făpturile lui Dumnezeu pe care El nu încetează să le susțină. **Cuvintele Scripturii și lucrurile lumii, inclusiv persoanele apropiate noastre și propriile noastre persoane, cu gândurile și problemele lor, se află într-o legătură indisolubilă între ele și cu Dumnezeu: toate sunt într-un anume fel adresate**

conștiinței noastre și date ei ca tot atâtea daruri și chemări ale lui Dumnezeu, prin care împrejurările mereu schimbătoare ne solicită să ne arătăm modul nostru de viață după voia lui Dumnezeu. Astfel, suntem chemați să ne maturizăm ființa noastră, să sporim duhovnicește spre o înțelegere mereu mai deplină a bogăției gândirii divine și a profunzimii iubirii lui Dumnezeu față de noi; și astfel suntem chemați la o iubire mereu mai mare față de El și la unirea cu El. Căci complexitatea circumstanțelor și a problemelor pune în relief caracterul inepuizabil și semnificația infinită a lucrurilor și a persoanelor care se înrădăcinesc în infinitatea lui Dumnezeu. Aprofundând din ce în ce mai mult sensul lucrurilor și al persoanelor, putem să descoperim un sens mereu mai profund al Scripturii și invers. Aprofundând mereu cele două feluri de revelație, sporim în simțirea iubirii infinite a lui Dumnezeu, care ne mișcă până la lacrimi. Sfântul Isaac spune: „*Citește și din Evangheliile cele dăruite de Dumnezeu spre cunoașterea întregii lumi, ca mintea ta să ia merinde din puterea Proniei Lui... și să se scufunde în lucrurile minunate ale lui Dumnezeu*”⁴³. „*Și când începe harul să-ți deschidă ochii pentru a simți cu adevărat vederea lucrurilor, îndată ei încep să verse șiroaie de lacrimi.*”⁴⁴

Fără îndoială, lucrurile și persoanele pot fi văzute și într-o manieră superficială, atunci când sunt privite numai pentru a fi posedate și pentru a aduce plăcere, când urmărirea lor ne antrenează în griji nesfârșite. De aceea, Părinții nevoitori au vorbit despre necesitatea de a ne elibera de grijile și de tulburările pe care ni le provoacă lucrurile sau chiar întâlnirile cu persoanele. Dar prin aceasta ei nu exprimau un dispreț față de făpturile lui Dumnezeu, ci necesitatea de a învăța să privim cu un ochi curățit ființa lor creată de Dumnezeu, de a învăța să le percepem ca pe niște cuvinte divine intrupate și ca pe niște căi pe care Dumnezeu vrea să ne ridicăm la El.

Sfântul Maxim Mărturisitorul ne-a cerut să eliberăm sensul ontologic, și am putea spune și teologic, al lucrurilor de patima pe care i-o asociem. El spune: „*Altceva este lucrul, altceva este înțelesul lui, și altceva patima. Lucrul este de pildă: bărbat, femeie, aur ș.a.m.d. Înțelesul (sensul) este reprezentarea simplă a ceva din cele de mai sus. Iar patima este afecțiunea irațională sau ura fără judecată a ceva din cele de mai înainte*”.

„*Înțeles (sens) patimaș este gândul compus din patimă și din înțeles. Să despărțim patima de înțeles și va rămâne gândul simplu. Și o despărțim prin iubire duhovnicească și înfrânare, dacă vrem.*”⁴⁵ Deci ni se cere nu înfrânarea ca atare, ci iubirea adevărată față de

lucruri și persoane, **capacitatea de a le vedea în semnificația și în realitatea lor ontologică înrădăcinate în gândirea și în actul creator al lui Dumnezeu.**

Atunci privirea noastră curățită nu se mai oprește asupra lucrurilor și persoanelor, ci trece și la Dumnezeu, Care devine transparent prin ele și atunci descoperim că El ni le-a dat pentru iubire, pentru creșterea noastră în iubire.

Iubirea de Dumnezeu primește în noi o putere curățitoare față de raporturile noastre cu lucrurile și cu celelalte persoane, pentru că Dumnezeu nu poate fi închis de nimeni în granițe strămețe, ca să slujească numai unei singure persoane, ci El Se dăruiește numai în măsura în care fiecare îl primește în comuniune cu toți ceilalți. Astfel, a te apropia de Dumnezeu și a te deschide Lui înseamnă curățire, pentru că în Dumnezeu noi vedem lucrurile și persoanele dincolo de limitările lor, în legătură unele cu altele, iar pe noi înșine în comuniune cu ele. De aceea, *Sfântul Marcu Ascetul recomandă ca mijloc de a avea o privire adevărată asupra lucrurilor acela de a oferi ca pe o jertfă lui Hristos reprezentarea (sau gândul) fiecărui lucru în chiar momentul când ea apare în gândul nostru.* Această ofrandă a reprezentărilor lucrurilor adusă lui Hristos se identifică cu intrarea lor în profunzimea cea mai lăuntrică și cea mai sensibilă a ființei noastre. Aici locuiește în noi Hristos încă de la Botez. Demersul nostru cuprinde așadar trei aspecte: gândirea într-un mod adevărat și deci dezinteresat la fiecare lucru; oferirea acestuia lui Hristos și, prin El, tuturor celor care îl iubesc; și căutarea centrului nostru cel mai lăuntric și actualizarea lui de fiecare dată când ne gândim la un lucru, deci practic în mod neîntrerupt.

Sfântul Marcu Ascetul descrie această operațiune în modul următor: „Acest templu (care este identic cu noi înșine) are un loc în partea dinăuntru a catapetesmei. Acolo a intrat Hristos pentru noi ca Înaintemergător, locuind în

noi de la Botez, afară numai «dacă nu suntem creștini netrebniți» (II Cor. 13, 5). Acest loc este încăperea cea mai dinăuntru, cea mai ascunsă și cea mai curată a inimii; dacă ea nu se deschide prin Dumnezeu și prin nădejdea rațională a minții, nu-L putem cunoaște în chip sigur pe Cel ce locuiește în ea și nu putem ști dacă jertfele gândurilor (reprezentărilor) noastre au fost primite sau nu. Căci așa cum la început, în vremea lui Israel, focul mistuia jertfele, tot așa se întâmplă și acum. Deschizându-se inima credincioasă prin nădejdea mai sus amintită, Arhiereul ceresc primește gândurile întâi-născute ale minții noastre și le mistuie în focul cel sfânt despre care a spus: «Foc sfânt am venit să arunc și cât aș vrea să fie încă de pe acum aprins» (Luca 12, 49). Iar prin gânduri întâi-născute a numit pe cele care nu apar la a doua cugetare a inimii, ci sunt aduse îndată, de la prima aruncare și răsărire în inimă, lui Hristos⁶⁶.

A aduce ofrandă reprezentarea fiecărui lucru sau persoane, pe care o privim sau la care ne gândim, înseamnă a-I mulțumi lui Dumnezeu pentru acest lucru sau această persoană sau a-L preamări și a-I cere ajutorul Său pentru a înfăptui slujirea cerută de la noi.

Părinții au numit acest act rugăciune sau chiar liturghie. Această liturghie poate deveni neîncetată. Astfel ne putem obișnui să facem din fiecare gând, din fiecare întâlnire ocazia unei rugăciuni neîncetate. Această întâlnire cu lucrurile și ființele este o cale de a ajunge la o stare de rugăciune și chiar de liturghie personală neîncetată, unită cu rugăciunea continuă a lui Hristos Arhiereul nostru, Care a sfințit toate și vrea să sfințească toate neîncetat prin noi, primind jertfele noastre și oferindu-le Tatălui împreună cu propria Sa jertfă. Și această formă de rugăciune are un efect curățitor pentru iubirea care se

află în ea. „Rugăciunea este curăția minții“, spune un cuvânt al Sfântului Grigorie de Nazianz, reluat de Sfântul Isaac Sirul⁷.

Pentru Sfântul Chiril al Alexandriei, *nimeni nu se poate mântui altfel decât prin actul oferirii sale lui Dumnezeu într-o dăruire de sine integrală. Dar nimeni nu se poate oferi ca jertfă curată altfel decât prin unirea cu Hristos, Care Se oferă neîncetat pentru noi ca jertfă curată și totală Tatălui.* De la Hristos am luat și noi puterea de a ne curăți și de a ne dărui, unindu-ne cu El într-un unic act de jertfă. Aceasta este tema unică a lucrării Sfântului Chiril: „*Închinarea în Duh și în Adevăr*“⁸. Cel care se oferă pe sine lui Dumnezeu se dăruiește cu toate gândurile și cu toate faptele sale. El trăiește cu totul în Dumnezeu.

Accentul pe care Sfântul Chiril îl pune în primul rând pe oferirea propriei persoane nu este lipsit de importanță. Noi nu ne putem curăți privirea, deci imaginile lucrurilor și persoanelor și relațiile noastre cu ele, dacă nu ne curățim propria noastră persoană. Nu-I putem dărui lui Dumnezeu lucrurile noastre dacă nu ne dăruim pe noi înșine. Este un lucru de primă importanță ca în tot ceea ce facem să ne vedem pe noi înșine cu referire la Dumnezeu, să fim mereu conștienți de această dimensiune profundă și tainică a persoanei noastre. Și aici ne vine în ajutor Dumnezeu Însuși venind aproape de noi, asumându-Și umanitatea și dăruind-o Tatălui.

Trebuie să avem respect și reverență față de noi înșine pentru a avea respect și reverență față de lucruri și semeni ca față de niște creaturi pline de taina și adâncul lui Dumnezeu. Dumnezeu Însuși ne-a înlesnit aceasta, asumându-Și umanitatea noastră în chiar ipostasul Său, intrând în comuniune cu noi și împărțându-ne înfinitatea Sa.

Dar dacă trebuie să-I oferim lui Hristos gândul fiecărui lucru și chiar persoana noastră, este firesc să-I oferim și relațiile noastre cu ceilalți. Iar aceasta are din nou o mare importanță nu numai pentru curățirea noastră, ci și pentru ameliorarea raporturilor noastre cu ceilalți. Este mare lucru să nu gândești nimic rău cu privire la ceilalți. Asta înseamnă să te gândești la celălalt și să comunici cu el întotdeauna cu iubire și înțelegere pentru defectele sale care nu-i definesc ființa, cu un sentiment de iertare, cu sentimentul de a comunica cu o taină. Faptul că cineva a comis o greșală față de mine sau față de un altul, nu trebuie să scadă în ochii mei valoarea și sensul incomensurabil al misterului său, acest dar inepuizabil pentru mine, acest dar absolut superior față de lucruri, dat fiind că celălalt reprezintă în întâlnirea sa cu mine o rezervă infinită de mister. Sfântul Isaac spune: „*Nu căuta să faci deosebire între cel vrednic și cel nevrednic, ci toți oamenii să fie pentru tine deopotrivă în bunătatea ta. Căci în acest fel îi vei putea atrage spre bine pe cei nevrednici. Domnul Însuși a stat la masă cu vameșii și cu desfrânații și nu i-a deosebit pe cei nevrednici, pentru ca în felul acesta să-i atragă pe toți la frica de Dumnezeu și prin cele trupești să-i apropie de cele duhovnicești*“⁹.

Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae

(Extras din cartea *Rugăciunea lui Iisus și experiența Duhului Sfânt, Editura Deisis, Sibiu, 1995, pp. 22-31*)

Note:

¹ Tou Isaak tou Syrou ta eurethén ta pánta, Athena, 1895, Cuv. 29, p. 123 = Sf. Isaac Sirul, *Cuvinte despre sfințele nevoițe*, „Filocalia românească“ (=FR)X, 1981, pp. 157-158

² Ibid. Cuv. 23, p. 102 și Cuv. 23, p. 98 = FR X, pp. 135, 131

³ Ibid. Cuv. 23, p. 95=FR X, p. 128

⁴ Ibid. Cuv. 23, p. 96=FR X, p. 129

⁵ Sf. Maxim Mărturisitorul, *Capete despre dragoste III*, 42-43=FR X, 1946, p. 85

⁶ Sfântul Marcu Ascetul, „*Despre Botez*“, FR I, 1946, pp. 282-283

⁷ Op. cit., Cuv. 32, p. 140=FR X, p. 179

⁸ PG 68=PSB 38, 1991

⁹ Ibid., Cuv. 23, p. 99=FR X, p. 432

Sfânta Liturghie - prezența lui Hristos în mijlocul nostru (cateheză)

În tradiția ortodoxă cultul divin public, prin frumusețea ceremoniilor, bogăția doctrinară și semnificația lui mistico-simbolică, susține permanent legătura credincioșilor cu Dumnezeu, într-o continuă revărsare de binecuvântare și de har. Centrul cultului divin, în jurul căruia gravitează toate celelalte slujbe, îl constituie Sfânta Liturghie. Astăzi, o parte dintre semenii noștri, care sunt botezați și care se declară cu bucurie creștini, nu consacră timp suficient pentru participarea la slujbele bisericii, în general, și pentru Sfânta Liturghie, în special, și, în acest fel, nu cunosc și nu primesc binefacerile Sfintei Liturghii, lipsindu-se de mari daruri, care nu pot fi înlocuite cu nimic altceva.

I. Pregătirea apercetivă

Sfânta Liturghie, cea mai veche slujbă a cultului creștin, a fost întemeiată de Mântuitorul Însuși la Cina cea de Taină, binecuvântând pâinea și vinul, zicând: *“Luați, mâncați, Acesta este Trupul Meu care se frânge pentru voi spre iertarea păcatelor... Beți dintru acesta toți, Acesta este Sângele Meu al Legii celei noi, care pentru voi și pentru mulți se varsă spre iertarea păcatelor”* (Matei 26, 26-28). Săvârșită la început sub diverse forme și denumiri, precum frângerea pâinii, Cina Domnului, binecuvântare, paharul binecuvântării, paharul Domnului, Sfânta Liturghie a fost expresia vieții de cult în Biserica primară (Fapte 2, 42-46). Sfânta Liturghie este lucrarea în care, în chip real, primim pe Hristos sub forma pâinii și a vinului sfințite.

II. Anunțarea temei

În cele ce urmează vom vorbi despre prezența lui Hristos în mijlocul nostru prin intermediul Sfintei Liturghii.

III. Tratarea

Sfânta Liturghie a constituit și constituie mijlocul de comuniune cu Mântuitorul Hristos. De aici reiese strânsa legătură cu istoria sfântă a vieții și lucrării Mântuitorului. Ea reproduce și *actualizează în chip deplin jertfa de pe Cruce a Mântuitorului*, care este centrul activității Sale de răscumpărare. Între jertfa Mântuitorului de pe Cruce și jertfa de pe altar este o adevărată identitate; este una și aceeași, căci și una, și cealaltă sunt săvârșite de Mântuitorul, materia ei este aceeași (Trupul și Sângele Mântuitorului), iar primitorul este Dumnezeu în Treime. Deși este una și aceeași cu jertfa de pe Golgota, jertfa euharistică se deosebește prin faptul că ea este nesângeroasă, având înfățișarea văzută a pâinii și a vinului. Ea nu este un nou act de jertfire fizică și dureroasă a lui Hristos, întrucât Hristos, odată înviat, nu mai moare. Actul, momentul în care se întâlnesc cele două jertfe, se identifică și se contopesc într-una singură, este prefacerea în Sfântul Trup și Sânge al Mântuitorului.

În slujba Sfintei Liturghii distingem două acte sau momente principale deosebite, în strânsă legătură unul cu altul. Pe de o parte, este *jertfa* prin care se sfințesc darurile, iar pe de altă parte, *taina* prin care se sfințesc credincioșii, prin împărtășirea efectelor jertfei.

Sfânta Liturghie și Jertfa Euharistică sunt o formă de prelungire în timp, de actualizare sau de perpetuare în mijlocul nos-

tru a prezenței lui Hristos, Cel jertfit odată pentru totdeauna, reprezintă multiplicarea în timp și spațiu a jertfei Lui și prilej de aplicare personală a roadelor jertfei. Prin aceasta, ea devine spațiul consacrat în care Mântuitorul se află veșnic împreună cu noi și prin care își împlinește făgăduința făcută ucenicilor: *“Iată Eu sunt cu voi în toate zilele, până la sfârșitul veacului”* (Matei 28, 20).

Cu toate aceste precizări, nu dorim să nu amintim, succint, desigur, că prezența Mântuitorului Hristos în cadrul Sfintei Liturghii ne este indicată (relevantă) în mai multe momente ale ei. Iată câteva dintre ele:

a) **Fericirile**, desprinse din Predica de pe Munte, reprezintă *începutul lucrării publice a Mântuitorului* și arată căile de intrare în Împărăția cerurilor;

b) **Vohodul Mic** (ieșirea cu Sf. Evanghelie) simbolizează *epifania Domnului în lume* (botezarea în Iordan și începerea propovăduirii);

c) **Sfânta Evanghelie**, care cuprinde viața și faptele Lui pe pământ, **Îl intruchipează pe Însuși Mântuitorul Hristos**. De aceea se și cântă *“Veniți să ne închinăm și să cădem la Hristos...”*;

d) **Lumânarea** purtată înaintea Evangheliei simbolizează *lumina spirituală adusă de Mântuitorul*;

e) **Citirea Evangheliei** închipuie arătarea deplină a Mântuitorului în lume; prin glasul slujitorului *ne grăiește Însuși Iisus Hristos*. Nu întâmplător se cântă *“Slavă Ție, Doamne, slavă Ție!”*, prin cântare adresându-ne direct Domnului Însuși;

f) **Vohodul Mare** (ieșirea cu cinstitele daruri) are o dublă semnificație: *ultimul drum făcut de Domnul înainte de Patima și moartea Sa*, din Betania la Ierusalim; *alaiul funebru de la răstignirea la îngroparea Domnului*. **Sfântul Disc** simbolizează *patul* (nășalia) pe care a fost purtat Trupul Său, după coborârea de pe Cruce. În același context, **Proscomidarul** simbolizează

locul răstignirii, **Altarul și Sfânta Masă** - grădina în care era săpat mormântul, în timp ce **Sfântul Antimis** simbolizează mormântul Domnului;

g) **Sărutarea păcii** (a împăcării, a dragostei) este manifestarea frățietății între preoți și, totodată, mărturisirea prezenței lui Hristos: “*Hristos în mijlocul nostru. Este și va fi. Totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin*”.

Părintele Dumitru Stăniloae evidențiază rolul de Mijlocitor al Mântuitorului în Sfânta Liturghie, zicând: “Însuși Hristos Se roagă în preot pentru credincioși, Se adresează lor, adună rugăciunile și darurile poporului, unindu-le cu ale Sale. Hristos învață, prin preot, în Evanghelie, preface darurile credincioșilor în Trupul și Sângele Său, îi unește pe credincioși cu Sine în Sfânta Împărtășanie pentru a-i prezenta, ca fii plini de Duhul Sfânt, Tatălui”.

IV. Recapitulăm prin intermediul întrebărilor ideile de referință: De ce Sfânta Liturghie, slujba jertfei creștine, este cea mai însemnată dintre toate slujbele Bisericii noastre? Cum se face prezent Mântuitorului în Sfânta Liturghie?

V. Asociem prezența și sălășluirea reală a lui Hristos în Sfânta Liturghie cu prezența și sălășluirea Sa în cadrul Sfințelor Taine ale Bisericii noastre.

VI. Generalizarea

“Nu există altceva mai de folos nouă și mai iubit de Dumnezeu ca Jertfa aceasta, pentru că este lucrarea Lui, a Mântuitorului, și înnoirea oamenilor și părtășie a Lui cu noi. Deci, mai presus decât toată rugăciunea și lauda, se cade a ne griji de lucrarea aceasta a Liturghiei, căci pentru ea este toată rugăciunea și de cele mai multe ori în zilele vieții noastre pe ea s-o săvârșim” (Sfântul Simeon al Tesalonicului).

VII. Aplicarea

Participarea la Sfânta Liturghie și la viața liturgică a Bisericii

(continuare din pagina 5)

nemaiîntâlnită și improprie lumii văzute, înțeleasă ca realitate finită, totuși posibilă datorită dumnezeieștii Sale smerenii sau pogorământului dumnezeiesc. De aceea, în mod paradoxal, spațiul mărginit devine purtător în sine al Celui nemărginit, iar Fecioara Maria Îl cuprinde în pântece pe Cel Care ține în mâinile Sale întreaga făptură.

Dacă ar fi să concluzionăm, am putea spune că textele catavasiilor cuprind în mod concentrat adevărul prezenței și unirii celor două firi, dumnezeiască și omenească, în Persoana Mântuitorului, precum

este semnul creștinătății noastre și expresia apartenenței la Bi-

serica lui Hristos. Vom putea avea o participare reală, conștientă și luminată, asemenea primilor creștini, doar în măsura în care vom pătrunde sensul, scopul și rostul ei în viața noastră. Pentru unii dintre noi participarea la Sfânta Liturghie se concretizează prin aducerea darurilor de pâine și de vin, prin oferirea răspunsurilor liturgice, pentru alții prin împărtășirea frecventă cu Sfințele Taine, prin promovarea rugăciunii comune a Bisericii, prin primirea Cuvântului dumnezeiesc etc. Orice motiv invocat de a nu participa la Sfânta Liturghie este o încercare de a-L evita pe Hristos, de a te feri de Hristos, căci El este prezent, unit cu toți în Sfânta Euharistie.

Pr. drd. Sorin Lungoci

Bibliografie orientativă:

1. Pr. prof. dr. Ene Braniște, *Liturgica specială pentru institutele teologice, ediția a II-a, Ed. Inst. Biblic, București, 1985;*
2. Pr. prof. Dumitru Stăniloae, *Spiritualitate și comuniune în Liturghia ortodoxă, ediția a II-a, Ed. Inst. Biblic, București, 2004;*
3. Bartolomeu Anania, *arhiepiscopul Chujului, Cartea deschisă a Împărăției. O însoțire liturgică pentru preoți și mireni, Ed. Inst. Biblic, București, 2005;*
4. Pr. prof. dr. Petre Vintilescu, *Liturghierul explicat, ediția a II-a, Ed. Inst. Biblic, București, 1998.*

și faptul că unele evenimente și profeții ale Vechiului Testament au prevestit întruparea și nașterea Sa trupească nestrictată.

Cu alte cuvinte, Hristos este sensul și împlinirea Vechiului Așezământ, iar Fecioara Maria reprezintă scara cerească ce a unit cerul cu pământul, pe care Fiul Său a coborât, luând trup omenească, pentru ca pe om să-l facă Dumnezeu după har.

Pr. lect. dr. Zaharia Matei

“Fecioara astăzi pe Cel mai presus de ființă naște și pământul peștera Celui neapropiat aduce. Îngerii cu păstoriile slavoslovesc și magii cu steaua călătorească. Că pentru noi S-a născut prunc tânăr, Dumnezeu Cel mai înainte de veci.” (Condacul Nașterii Domnului)

“Împacă-te cu tine însuși; și se vor împăca cu tine cerul și pământul. Străduiește-te să intri în camera ta lăuntrică și vei vedea camera cea cerească; pentru că și una și cealaltă sunt același lucru și, intrând într-una, le vei vedea pe amândouă.” (Sf. Isaac Sirul)

Binecuvântări arhieresti în parohia noastră

Orice parohie, care ființează în sânul Bisericii Ortodoxe și după toată rânduiala canonică, se află în dependență și în comuniune cu ierarhul locului. Comuniunea cu ierarhul constituie însăși fundamentul înființării și existenței unei parohii, iar pentru noi, cei ce trăim în afara granițelor țării, reprezintă totodată și legătura cu Biserica mamă. Episcopul poartă deplinătatea harului dumnezeiesc, așa cum a fost dăruit Sfinților Apostoli de Însuși Mântuitorul Hristos. Preotul paroh săvârșește Sfânta Liturghie și toate celelalte slujbe cu binecuvântarea și în numele episcopului, al cărui reprezentant în teritoriu este. În acest sens, Sfântul Ignatie Teoforul spunea: *«acea Euharistie este bună, care este săvârșită de episcop și de preotul căruia i-a îngăduit acesta.»*

Vizitele episcopului într-o parohie au o mare însemnătate, întrucât ele reînnoiesc și întăresc legătura credincioșilor cu Biserica prin arhieru. Prezența episcopului în mijlocul credincioșilor este o mare binecuvântare și un prilej de sărbătoare. Că este așa, ne dăm seama de la însăși momentul solemn al primirii episcopului, acesta fiind întâmpinat în sunet de clopote și cu cântarea "Pe Stăpânul și Arhieruul nostru, Doamne îl păzește". Întreaga Sfântă Liturghie este marcată de prezența ierarhului: slujba devine mai fastuoasă, anumite rugăciuni fiind specifice slujbei cu episcop, ca cea de la cântarea "Sfinte Dumnezeule" ("Doamne, Doamne, caută din cer și vezi și cercetează lumea aceasta pe care a zidit-o dreapta Ta și o desăvârșește pe ea"), episcopul binecuvintează credincioșii cu dicherul și tricherul de mai multe ori în timpul Sfintei Liturghii, iar predica rostită de episcop este întotdeauna "cuvânt cu putere multă". Există chiar obiceiul ca episcopul să consemneze în Sfânta Evanghelie data la care acesta a slujit în parohia respectivă, slujba arhierescă rămânând astfel înscrisă în istoria parohiei.

Parohia noastră se află în dependență canonică de Mitropolia Europei Occidentale și Meridionale cu sediul la Paris, al cărei arhipăstor este Înalt Prea Sfințitul (ÎPS) Iosif Pop. În decursul celor 12 ani de la înființare, ne-am obișnuit să avem în mijlocul nostru un episcop al Mitropoliei noastre o dată pe an, cu prilejul hramului parohiei, Sfântul Ierarh Nicolae. Astfel ne-am bucurat de mai multe ori de prezență a însăși Mitropolitului Iosif sau a episcopilor noștri vicari: Prea Sfințitul (PS) Siluan (actualmente Episcopul Italiei), care a participat la slujba de înființare a parohiei (decembrie 2001)

și la hramul acesteia după 5 ani, PS Marc Nemțeanul (care fancez fiind, ne fascinează de fiecare dată prin predicile în limba română), PS Ignatie Mureșanul (care la hramul de anul trecut și-a încheiat cuvântul de la sfârșitul Sfintei Liturghii printr-o colindă minunată).

Pe lângă hramul parohiei, peste an poposesc câteodată în parohia noastră, preț de o Sfântă Liturghie, ierarhi din țară, aflați în Occident cu diferite prilejuri. Astfel, cu acordul ÎPS Iosif, în ultimii ani ne-au binecuvântat și au săvârșit Sfânta Liturghie în mijlocul nostru PS Ioachim Băcăuanul (Episcop vicar al Episcopiei Romanului), PS Nicodim (Episcopul Severinului și Strehaiei), PS Emilian Lovișteanul (Episcop vicar al Episcopiei Râmnicului). Fiecare vizită arhierescă rămâne pentru noi o trăire duhovnicească aparte, o amintire de neuit și un reper pentru viața liturgică a parohiei.

Anul acesta, la Duminica a 6-a după Paști (9 iunie 2013), am avut bucuria nespasă de a-l avea la Zürich pe ÎPS Serafim Joantă, Mitropolitul Germaniei și al Europei Centrale și de Nord cu sediul la Nürnberg. ÎPS Serafim s-a aflat de fapt pentru a doua oară la noi, prima dată fiind în mai 2009 (tot în perioada pascală), cu prilejul unei conferințe susținute la Institutul «Glaube in der 2. Welt». Mitropolit în Occident din mai 1994 (până în martie 1998 a suplinit și Eparhia noastră de Paris), ÎPS Serafim este un profund cunoscător al problemelor și frământărilor sufletești cu care se confruntă românii din diaspora și de aceea oamenii îl percep imediat ca pe "păstorul cel bun". Mitropolitul Serafim este mai întâi de toate **monah**, în adevăratul sens al cuvântului, iar în această calitate își asumă pe deplin misiunea de rugător pentru lume, dar mai ales pentru obștea românilor risipiți în Occident. Om cu adâncă smerenie și practicant al rugăciunii neconținute, ÎPS Serafim se roagă în toate împrejurările. Astfel, când intră într-o casă sau urcă într-o mașină, salutul este după caz o rugăciune de binecuvântare, un tropar sau rugăciunea de călătorie. În preajma Înalt Preasfinției sale, oamenii simt binecuvântare, liniște, har și bucurie, simt că sunt învăluiți de atmosfera de rugăciune pe care o răspândește.

Credincioși și slujitori (pe lângă preotul nostru paroh, au slujit Pr. Ionel Nemeș de la Konstanz și Diacon Dumitru Dura, secretarul Mitropoliei din Germania), am trăit cu toții în Duminica Orbului o liturghie înălțătoare, urmată de un cuvânt de învățătură de o mare profunzime duhovnicească. Minunea vindecării orbului din Evanghelie a fost prilej de abordare a uneia dintre cele mai grave probleme ale omenirii, și anume cauza suferinței. În încercarea de a răspunde la întrebarea "de ce suferă oamenii?", ÎPS Serafim ne-a făcut să înțelegem că toate relele din lume sunt consecința păcatului. Păcatul fiecăruia are influență negativă asupra celor din jur (resimțită imediat și în sânul familiei), iar toate păcatele lumii fac să sufere umanitatea întreagă. ÎPS Părinte ne-a îndemnat să acceptăm suferința ca pe o consecință a propriilor păcate, fără a da vina pe nimeni altcineva, ca în felul acesta să dobândim pacea lăuntrică și puterea de la Dumnezeu de a purta suferința. Toate suferințele, neputințele și moartea (consecința finală a păcatului) sunt îngăduite de Dumnezeu (și nicidecum trimise ca pedeapsă), pentru ca oamenii să se întoarcă la Adevăr și să primească mântuirea. Potrivit Părinților Bisericii, **totul în viața noastră este har**, dar și binecuvântare de la Dumnezeu

și de aceea trebuie să primim toate, și cele bune și cele rele, precum Dreptul Iov, fără a ne revolta sau tulbura de nimic.

Predica ÎPS Părinte Serafim a fost realmente nu doar o comunicare de cunoștințe teologice, ci o transmitere a propriilor experiențe și trăiri duhovnicești. Aceasta am simțit

noi credincioșii prezenți la slujba arhierescă și am pus la inimă învățăturile împărtășite nouă de vlădica. Către finalul predicii ne-a mai îndemnat ÎPS Serafim să fim sensibili la suferințele fraților de acasă și să ne ajutăm țara pe orice cale (și prin pelerinaje la Sfintele noastre mănăstiri sau petrecerea vacanțelor în țară, pe lângă ajutorul concret pe care îl putem oferi celor sărmani).

Bucuria Sfintei Liturghii a fost continuată cu o agapă, la care ÎPS Serafim a stat de vorbă cu toți cei ce au dorit să-i spună păsurile, să-i ceară un sfat sau să îi pomenească în rugăciunile sale. Astfel, am simțit cu toții folosul «liturghiei de după Liturghie» și confirmarea adevărului scripturistic, “ce este mai bun și ce este mai frumos, decât să locuiască frații împreună”. Ne-am despărțit de Înalt Preasfinția Sa cu speranța că-l vom revedea cât mai curând în mijlocul nostru, că nu vom avea de așteptat alți patru ani, până când ne va fi din nou oaspete la Zürich.

Slavă lui Dumnezeu pentru toate !

Milica Enoiu

De nașterea lui Iisus

de Florica Buta

De nașterea lui Hristos
Să avem suflet frumos.
De nașterea lui Mesia
S-avem suflet ca Maria.

Toți să avem inimioara
Ca și Maria Fecioara.
De nașterea minunată
Mulțumim la ceresc Tată.

Pentru toate ce primim
Suflet bun să dăruim.
Mulțumind lui Dumnezeu,
Nu simțim când este greu.

Sănătatea-i de la El,
Și belșugul tot la fel.
De nu vom ști mulțumi
Sufletul trist ne va fi.
Doar gândindu-ne la bine
Bucuria-n suflet vine

Colindul robului

de Valeriu Gafencu

Pe malul Trotușului
Cântă robii Domnului
Înjugați cu jugul Lui.
Dar cântarea lor e mută,
Că-i din suferință smulsă,
Și-i cu rugăciuni crescută.

În inima robului
Domnu-Și face ieslea Lui
În noaptea Crăciunului.
Flori de crin din ceruri
plouă
Peste ieslea Lui cea nouă
Și din flori picură rouă.

Stă un copilăș în zare
Și privește cu mirare
O fereastră de-nchisoare.
Lângă micul copilăș
S-a oprit un îngerăș
Ce-i șoptește drăgălaș:

Azi Crăciunul s-a mutat
Din palat la închisoare
Unde-I Domnu-ntemnițat;
Și copilul cel din zare
A venit la închisoare
Să trăiască Praznic mare.

"Lăsați copiii să vină la Mine!"

Dragi copii și Dragi părinți,

Ne aflăm din nou în așteptarea sărbătorii mult iubită de copii, cea a Nașterii Domnului Hristos, precedată mereu de la fel de mult iubita prăznuire a Sfântului Ierarh Nicolae, de a cărui rugăciune, înțelepciune, bunătate și dărnicie ne bucurăm cu toții.

An de an ne pregătim cu mult timp înainte pentru serbarea Sfântului Nicolae și așteptăm nerăbdători să ne împărtășim de binecuvântarea slujbei arhieresti de hram, dar și de bucuria serbării și a darurilor aduse de Moș Nicolae.

Pe parcursul întregului an bisericesc, ne străduim în cadrul orelor de la școala parohială să deprindem într-o anumită măsură atât tainele credinței noastre, cât și valoarea neprețuită a limbii noastre române. Ca buni creștini învățăm că zilnic trebuie să avem un mic program personal de rugăciune și că mereu trebuie să ne pregătim pentru marile sărbători cu rugăciune și cu post. Îi întreb adeseori pe copii ce rugăciuni știu și dacă se roagă cel puțin dimineața și seara. Am primit de fiecare dată, cu bucurie, numai răspunsuri pozitive. Toți copiii de la școala parohială știu cel puțin o rugăciune, pe care o rostesc zilnic.

Vom încerca să vorbim mai mult despre rugăciune la orele noastre și chiar să mai învățăm câteva rugăciuni.

Este datoria părinților, a nașilor și a educatorilor spirituali, să-i deprindă pe cei mici cu rugăciunea, cu siguranța faptului că orice bucurie sau tulburare a noastră o putem spune lui Dumnezeu, Maicii Domnului, Sfinților și Îngerilor, pentru a mulțumi și a cere ajutor. Rugăciunea făcută cu inima curată și smerită este întotdeauna ascultată și împlinită.

Să conștientizăm noi adulții că acesta este ajutorul cel mai mare pe care îl putem da copiilor noștri, atât pentru buna lor creștere și întărire spirituală, cât și pentru pacea lor lăuntrică în vremurile în care nu vom mai fi lângă ei. Se cuvine însă să nu uităm niciodată și un fapt important: copiii au nevoie în primul rând de rugăciunea părinților. În acest sens părintele Porfirie ne spune: "Să preferi deci rugăciunea. Să le vorbești (copiilor) prin rugăciune. Să le spui pe toate lui Dumnezeu, iar Dumnezeu le va pune în lăuntrul lor".

Anemone Maxim

În limba ta

de Grigore Vieru

În limba ta
Ți-e dor de mama,
Și vinul e mai vin,
Și prânzul e mai prânz.
Și doar în limba ta
Poți râde singur,
Și doar în limba ta
Te poți opri din plâns.

Iar când nu poți
Nici plânge și nici râde,
Când nu poți mângâia
Și nici cânta,
Cu-al tău pământ,
Cu cerul tău în față,
Tu taci atuncea
Tot în limba ta.

"Acesta este lucrul desăvârșit. Mama să-I vorbească lui Dumnezeu, iar Dumnezeu să-i vorbească copilului. Dacă nu se face asta, atunci spui, spui, spui... totul „în ureche”; la sfârșit devine un soi de asuprire. Și, când copilul crește, începe să se împotrivească, adică să se răzbune într-un fel pe mama și pe tata, care l-au asuprit. În vreme ce unul este lucrul desăvârșit: să grăiască iubirea cea în Hristos și sfințenia tatălui și a mamei. Iradierea sfințeniei și nu strădania omenească îi face pe copii buni."

Din cartea "Ne vorbește părintele Porfirie" (cap. "Despre educația copiilor"), Editura Bunavestire, Galați, 2003

Plugușor românesc

Aho, aho, copii și frați,
Stați puțin și nu mânați
Și cuvântul mi-ascultați:

Am plecat să colindăm
Pe la case să urăm,
Plugușorul românesc
Obiceiul strămoșesc.

Vă urăm cum se cuvine
Pentru anul care vine
Holde mari
Cu bobul des
Și pe crește
Și pe șes!

Câte mere în livezi
Atâtea vite-n cirezi;
Câtă apă în izvoare
Atâta lapte-n șistare;

Să ne fie-ndestulată
Casa toată!
Țara toată!
Îa mai mânați, măi flăcăi!
Și strigați cu toții măi!
Hăi, hăi!

Planșe de colorat

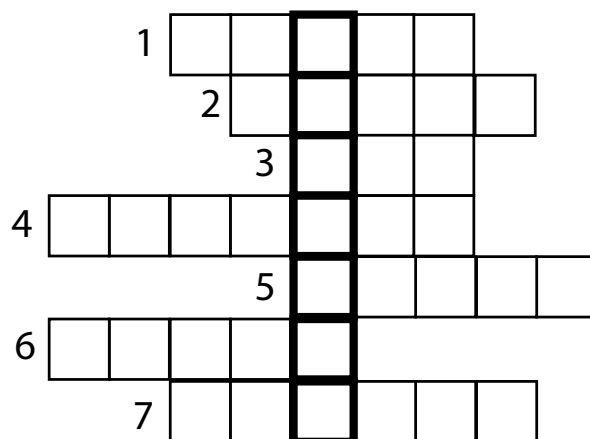

Cel de prooroci vestit
Și Iisus Hristos numit
S-a născut, precum vedem
Din Scripturi, la . . .

Pe cine-a călăuzit
Steaua de la Răsărit
Spre acel loc unde Maria
Îl născuse pe Mesia?

Ce Arhanghel a adus Fecioarei Maria Vestea cea Bună?

1. I-au adus lui Iisus daruri.
2. Mama lui Iisus.
3. Titlu de colind: "Iată ... colindători".
4. Localitate în care a copilărit Iisus.
5. Purtătorul de grijă al lui Iisus în copilărie.
6. Evanghelist care relatează nașterea și copilăria lui Iisus.
7. Cântec în care creștinii își aduc aminte de Nașterea lui Iisus.

Vasile Voiculescu - poet și medic cu o profundă trăire creștină (1884 - 1963)

Anul acesta s-au împlinit 50 de ani de la mutarea în veșnicie a marelui poet Vasile Voiculescu, căruia i se spunea uneori "creștinul desăvârșit de o bunătate serafică".

Născut la 27 noiembrie 1884 pe meleaguri buzoiene (Com. Pârscov), Voiculescu își începe școala în satul Pleșcoi în anul 1890 și încheie cursul primar la Buzău. Urmează studii liceale la Liceul "Alexandru Hajdeu" și apoi la Liceul "Gheorghe Lazăr" din București. Fiind preocupat de materialism, pozitivism și evoluționism, începe Facultatea de Litere și Filosofie din București (1902 - 1903), apoi trece la Facultatea de Medicină în 1903, luându-și doctoratul în medicină în 1910.

Tânărul Voiculescu se căsătorește cu Maria Mittescu, studentă și ea la Medicină, căreia i-a dedicat multe poezii și scrisori de dragoste. Ca scriitor debutează în Convorbiri literare (1912), dar își practică medicina la țară, iar în timpul primului război mondial este medic militar la Bârlad, unde participă la serile culturale ale lui Al. Vlahuță. Editorial debutează cu volumul "Poezii" (1916) și din același an colaborează la "Flacăra" lui C. Banu, în urma unei recomandări date de Macedonski. În 1918 ia Premiul Academiei pentru volumul "Din țara zimbrului" și alte poezii. Este numit medic la Administrația Domeniilor Coroanei în 1920.

Începând din 1944 participă la întâlnirile literare ale grupului "Rugul aprins" de la mănăstirea Antim (stareț era arhimandritul Vasile Vasilachi) din București. Reuniunile aveau loc în salonul stăreției sau în biblioteca mănăstirii, în prezența a numeroși scriitori, oameni de cultură și monahi, între care menționăm: Ion Marin Sadoveanu, Anton Dimitriu, Alexandru Mironescu, Paul Sterian, Mircea Vulcănescu, Sandu Tudor, pr. Dumitru Stăniloae, arhim. Haralambie Vasilachi, părinții Felix Dubneac, Andrei Scrima și Sofian Boghiu, ș.a. Ei intenționau scoaterea unei reviste de spiritualitate românească și tipărirea unei colecții de trăire creștină, precum și diferite acțiuni cultural-umanitare, de încurajare a artelor prin acordarea de premii. Din nefericire, în 1948 gruparea "Rugul aprins" de la Antim este interzisă de regimul comunist, unii călugări au fost surghiuniți la alte mănăstiri, iar ceilalți membri au fost judecați și condamnați la ani grei de închisoare.

Dintr-o eroare juridică, la vârsta de 74 de ani Voiculescu este arestat și ajunge în închisorile comuniste, unde rămâne timp de 4 ani (1958 - 1962), interzicându-i-se să mai publice.

Vasile Voiculescu se mută la Domnul la 26 aprilie 1963, fiind înmormântat la cimitirul "Belu" din București. El rămâne printre noi prin opera sa profund creștină și prin casa memorială de la Pârscov - Buzău.

Opera sa literară cuprinde volumele de poezii: "Poezii" (1916), "Din țară zimbrului" (1918), "Pârğa" (1921), "Poeme cu îngeri" (1927), "Urcuș" (1937), "Întrezăriri" (1939). În ultima parte a vieții scrie, surprinzător, nuvele, "Capul de zimbru" și "Iubire magică" (1966), un roman, "Zahei Orbul" (1970) și un neașteptat ciclu de sonete, "Ultimele sonete închipuite ale lui Shakespeare în traducere imaginată de Vasile Voiculescu" (1964), toate acestea apărute postum. În primul volum de versuri ("Poezii") el este

mereu în căutarea unui "Dumnezeu transcendent" (Tudor Vianu). Despre Vasile Voiculescu, Ion Pillat afirma că este un "poet al țării și sufletului său", iar Ovidiu Papadima considera că a rămas "om întru totul în poezia sa".

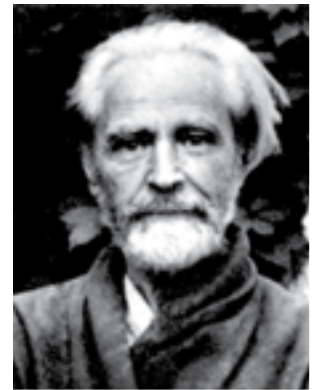
Voiculescu s-a simțit întotdeauna atras spre o viață creștină autentică și mărturisea în confesiunile sale, "domnilor, dacă n-aș fi ajuns medic, cred că aș fi fost preot", iar în altă parte spunea, "pregătirea științifică, studiile medicale, cunoștințele de filosofie și tot câștigul meu în celelalte domenii de cultură, artă literară, în loc să mă depărteze, m-au apropiat de credință."

Vasile Voiculescu devine tot mai mistic și începe prin a-și răstigni mintea pe altarul rugăciunii neîncetate. Moartea soției (1946), refuzul de a colabora cu propagandiștii comuniști și retragerea din viața publică sunt doar oportunitățile istorice care îl conduc pe poet spre aprofundarea căilor lui Dumnezeu, prin practicarea Rugăciunii inimii. Isihasmul lui Vasile Voiculescu este exprimat foarte bine în versuri precum acestea: "Locul inimii noastre? Cine-l știe? Câți îl cer?/ Vârtejul cugetelor nu-i chip să ne poarte.../ Locul inimii noastre sălășluiește în Cer/ Și-n el Lumina lină a Celui fără de moarte.../ Doamne, spre locul inimii noastre? Inimii Tale? îndreptează/ Pașii rugăciunii oboșită de cale./ Acolo unde deodată mintea se deșteaptă trează,/ În amiaza eternității Tale".

Apropierea de opera voiculesciană înseamnă o transformare sufletească, căci un sentiment cald și profund te cuprinde în momentul lecturii. Simți cu adevărat, că lumea aceasta are un sens, că ea este creația "bună foarte" a lui Dumnezeu. Lumea poate fi un loc al deznădejzii, dar și spațiul în care noi ne desăvârșim. Poetul exprima acest adevăr mult mai frumos prin versul: "Prin vadul cărnii trec spre nemurire...".

Să ni-l amintim mereu pe marele poet creștin Vasile Voiculescu, meditănd și învățând ceva din confesiunea lui: "dar ceea ce cred că a ajutat la întărirea unui temperament cu care m-am născut și care n-a fost prea contrariat de împrejurări a fost traiul de la țară, din prima copilărie: datinile, care se împleteau pe cununa anului și pe care le așteptam și le practicam ca pe niște mari și de preț spectacole. Teatrul nostru cel mai scump era Liturghia și serviciul religios din fiecare Duminică și sărbătoare, mai ales după ce descoperisem sensul ascuns al tuturor gesturilor și aluziilor liturgice. Mai desfătătoare decât orice gală de operă, din câte am văzut de atunci încolo, mi-au rămas pentru totdeauna deniile Paștilor, cu marea și minunata Vinere, când cântam prohodul (din, "Gânduri albe", Editura Cartea Românească, 1986).

Pr. Romică-Nicolae Enoiu

Colind

de Vasile Voiculescu

În coliba 'ntunecoasă
Din carne și os lucrată
A intrat Hristos deodată
Nu făclie ce se stinge,
Nu icoana ce se frânge,
Ci El Însuși, Trup și Sânge
Preschimbă pentru făptură
Într-o scumpă picătură,
Dulcea Cuminecătură.
Coliba cum L-a primit
S-a făcut cer strălucit

Cu bolta de mărgărit
Și pe ea soare și stele
Cu luceferi printre ele.
În mijloc tron luminos
Și pe el Domnul Hristos
Care mult se bucura
Duhul Sfânt se alătura
Și acolo rămânea
Și acum și pururea.
Și noi Doamne ne-am sculat
Colibele am curățat

Uși, ferestre, toate-s noi.
Doamne, intră și la noi!
Trup tu dormi, Domnul te
paște!
Suflete, scoli și cunoaște
Luminos Prunc că Se naște
În peștera inimii, în palatul
Treimii.
Dară Pruncul cine mi-I?
Mi-e Hristosul Dumnezeu
Coborât în pieptul meu.

Maica Sfântă-n brațe-L ține,
Duhul Sfânt cu drag L-alină,
Îngeri cu raze se-nchină.
Nu dorm, trupul meu îmi
spune
Ci-nceștat de grea minune
Stau în mută rugăciune
Să mai mișc nu se cuvine,
Căci cu harul care vine,
Raiul tot se află-n mine.

Sfatul de la mănăstire

Unul dintre cele mai mari chinuri ale omului modern pe pământ este starea de neliniște ("stresul" lumii de azi), de oarecare neîmpăcare cu sine și cu aproapele, și de frământare lăuntrică neconținută. Din păcate, mulți încearcă să ignore sau să umple golul cu lucruri trecătoare și nefolositoare, în speranța că o bucurie pământească este în stare să elimine toată neputința și neîmplinirea sufletului. Dar nimic din lumea aceasta nu poate da omului **pacea interioară** decât Domnul. Acatistul de mulțumire, numit "Slavă lui Dumnezeu pentru toate", ne spune: *"Nu sunt cumplite viforele vieții pentru acela în al cărui suflet strălucește făclia focului Tău Doamne. Împrejur - vreme rea și întuneric, groază și urlat de vijelie; iar sufletul lui este PACE și LUMINA: acolo este HRISTOS! Și inima cântă: Aliluia!"*

De aceea, omul credincios ori de câte ori simte nevoia caută scăparea la Domnul - pe lângă rugăciunea personală și participarea la Sfânta Liturghie, prin spovedanie la părintele duhovnic și împărtășanie, Sfântul Maslu, slujbe de sfințire a casei, închinare la locuri sfințite, evlavie către un sfânt ocrotitor sau sfatul unui "bătrân" de la o mănăstire. Deși este de multe ori greu de ajuns la o mănăstire, la un "părinte duhovnicesc", aceasta este de mare folos pentru întărirea sufletescă, pentru limpezirea gândurilor, dar și pentru aflarea răspunsului la întrebări ce ne frământă de mult timp. Mersul uneori la o mănăstire, chiar și pentru scurt timp, dar nu în grabă, are adesea putere vindecătoare pentru sufletul însetat de Dumnezeu.

Unora ne-au fost sau ne sunt cunoscuți, îndrăgiți și aproape de suflet marii duhovnici și părinți cuvioși, precum părintele Cleopa, părintele Arsenie Papacioc, părintele Iustin Pârnu, părintele Sofian Boghiu, părintele Teofil Părăian, părintele Rafail Noica sau mulți alți părinți monastici ai zilelor noastre. Aceștia au închinat și dăruit mult din timpul lor pelerinilor, veniți uneori chiar și în toiul nopții la mănăstire pentru sfat.

Pentru familia mea, mănăstirea Putna a Sfântului Voievod Ștefan este un loc de liniștire și sfătuire. Apropierea s-a făcut când un bun prieten din facultate, care ne-a îndrumat cu multă dragoste pe drumul Ortodoxiei, s-a călugărit acolo, fără să lase de bănuit intenția sa. Așa că, multe întrebări ale noastre au început să afle răspuns după vizitele acolo, după discuțiile cu prietenul nostru devenit preot, cu părintele stareț Melchisedec, cu un părinte pustnic sau alți părinți ai mănăstirii. În special cu părintele prieten din studenție am păstrat o legătură aparte până azi. Când nu putem ajunge la Putna, reușim ca prin telefon sau e-mail să vorbim și să primim un sfat. Iar răspunsurile au venit mereu și le-

am primit ca de la Dumnezeu.

În plus, atmosfera din mănăstire are ceva aparte în lumea aceasta, are o liniște, o căldură și o lumină care te urcă mai ușor către Domnul, îți schimbă starea sufletească și-ți dă putere să mergi înainte.

Slujbele, privegherile de noapte și liturghiile zilnice parcă te suie direct la cer, sufletul rezonază, simte nevoia să iubească și își dorește schimbarea în bine. În aceasta împărăție de har și pace, parcă și Sfinții sunt mai aproape de oameni. Chipurile luminoase, parcă din altă lume ale monahilor (călugăr = bătrân frumos, *kalo-gheros* gr.), blândețea lor, cântările deosebite, line și profunde, lumina lumânărilor, toaca, masa împreună de o savoare aparte, slujbele împreună, toate vibrează în sufletul însetat de **cunoașterea cea adevărată**.

Călugării, care urmează calea cea mai strămtă și anevoioasă către Hristos (cinul monahal este denumit și "cin îngeresc"), au fost mereu de mare ajutor oamenilor, în drumul lor spre Dumnezeu, prin rugăciunile neconținute pentru toată lumea, prin sfatul particular dat mirenilor sau prin predicile și cărțile scrise. Călugărul este cel care se retrage din lume dar rămâne în comuniune cu ea, el se roagă pentru toată lumea, pentru pacea, armonia și mântuirea ei.

Îmi aduc aminte perioada când în minte și în suflet îmi stăruia necredința amestecată cu credința, când îmi tot revenea întrebarea, "dar dacă totuși nu există?". Prin mila Domnului și prin rugăciunile puternice ale părintelui de la Putna, după doar câteva ore petrecute la mănăstire am scăpat de acea indoială sufletească. Am simțit în acele momente cum înflorea nădejdea în suflet când discutam cu părinții și mă întăream în legătură cu viața de familie, cu dificultățile în a avea copii, sau cum luam putere de a merge mai departe cu credința. Mai târziu, greutățile creșterii copiilor, drumul de urmat în această lume debusolată în care trăim și în care ne-am pierdut reperele, întrebările de zi cu zi, multe și-au aflat răspunsul și prin sfatul de la mănăstire, unele după ore târzii din noapte de împreună-sfătuire. Se produce cumva o discretă îndreptare a minții prin contactul cu o lume simplă și duhovnicească, aproape de Cer și de Pacea cea de sus, chiar dacă este greu să gândești cum trebuie astăzi și să nu "te ia valul".

Cu toții avem "o cruce" în această viață, o durere ce ne apasă lăuntric, o boală trupească sau sufletească, dar mai ales o neputință în a face ceea ce trebuie - binele. Să nu ocolim mănăstirile (iar țara noastră nu duce lipsă de astfel de oaze duhovnicești), căci sunt o sursă prețioasă de binecuvântări, sunt izvor de liniște, nădejde, putere și înnoire a minții. De toate acestea avem mare nevoie și este mai greu să ne împărtășim altfel de ele în lumea aceasta, iar cu sfatul cuvioșilor părinți drumul pe care trebuie să mergem prinde astfel contur.

"Mănăstirea este tinda raiului, este casa lui Dumnezeu, este poarta cerului și locul împlinirilor. Așa trebuie să fie o mănăstire." (Arhim. Teofil Părăian)

Gabriela Șerbănuță

NB: Slujbele și predicile mănăstirii Putna se pot asculta și pe internet, în direct sau înregistrate: <http://ortodoxradio.ro/>

8 decembrie 2013 - hramul parohiei noastre

Printr-o tradiție a Bisericii Ortodoxe, fiecare biserică/parohie primește prin binecuvântarea ierarhului locului un nume de Sfânt sau Praznic, care devine hramul său. De proveniență slavă, cuvântul hram ("xпам") înseamnă lăcaș sfânt, biserică. Hramul împlinește același rol în viața unei parohii ca și îngerul păzitor în viața particulară a credincioșilor. El este protectorul bisericii și veghează neîncetat pentru trăinicia acesteia, căci Biserica este "mireasa lui Hristos". Sfântul ocrotitor se roagă și priveghează continuu la viața spirituală a credincioșilor, care vin cu regularitate în sfântul lăcaș, "cu frică de Dumnezeu, cu credință și cu dragoste". El strânge laolaltă evlavia și conștiința tuturor enoriașilor bisericii, sub stindardul izbăvitor al Sfintei Cruci, pentru realizarea supremului ideal, îndumnezeirea tuturor într-un Hristos Domnul.

Astfel se mărturisește unitatea de credință și viață întru Hristos, a celor mulți care se adună "la hram", precum și conștiința fraternității creștine, făurită prin puterea harului dumnezeiesc și a iubirii lui Hristos. Hramul parohiei realizează și unitatea soteriologică în Hristos, a celor vii cu cei răposați. De aceea, la hram se face pomenirea ctitorilor și binefăcătorilor sfântului lăcaș, ca Domnul Dumnezeu să le

răsplătească potrivit faptelor lor minunate, împlinite în viața pământească. Întotdeauna în stânga icoanei Mântuitorului de pe catapeteasmă, în același rând, este icoana hramului bisericii, adică a Sfântului căruia îi este închinat lăcașul de cult și care este ocrotitorul lui.

Hramul Bisericii se serbează cu deosebită evlavie, bucurie și solemnitate în parohia noastră de 12 ani, la **sărbătoarea Sfântului Ierarh Nicolae**, în prezența multor credincioși. Anul acesta programul va fi:

- Vineri 06 dec., ora 17.30 Spovedanie; **ora 18.30 Acatistul Sf. Nicolae**;
- Sâmbăta 07 decembrie, ora 18.00 Spovedanie, ora 18.30 Vecernia cu Litie;
- Duminică 08 decembrie, ora 09.00 Utrenia, **ora 10.15 Sfânta Liturghie arhierescă**, săvârșită de ÎPS Părinte Mitropolit Ioșif; ora 12.30 Agapă; ora 13.00 Concert de muzică clasică, Colinde și Serbarea copiilor de Moș Nicolae.

Pr. Romică-Nicolae Enoiu

Mulțumim călduros FAMILIEI PRINCIARE STURDZA pentru imprimarea gratuită a Revistei noastre parohiale.

Parohia Ortodoxă Română Sfântul Nicolae din Zürich

Wehntalerstrasse 451, CH-8046, Zürich, c/o Pfarrei St. Katharina
www.bor-zh.ch

PREOT PAROH ROMICĂ-NICOLAE ENOIU

Tel./Fax: +41 52 3435491; Natel: +41 76 5120452;

e-mail: r-enoiu@gmx.ch

Slujbele se săvârșesc în **Cripta Bisericii Catolice St. Katharina din Zürich**.

De la Gara Centrală (Hauptbahnhof) Zürich cu tramvaiul 11 (în direcția Auzelg) până la stația **Radiostudio**, din această stație cu **troleibuzul 32** (în direcția Holzerhurd), se coboară la stația **Einfangstrasse** (care se află în fața Bisericii).

Cu automobilul: Autostrada A1, fie venind din direcția St. Gallen-Winterthur, fie venind din direcția Bern-Aarau-Basel, se urmează ieșirea „Zürich-Affoltern“ (61), apoi se ajunge chiar pe Wehntalerstrasse și se urmărește numărul 451, care se află pe partea dreaptă a străzii (în direcția de mers).

Școala Parohială: În fiecare duminică la orele 10.30 (cu excepția vacanțelor școlare). Contact: Anemone Maxim și Monica Mereu (mail: scoalaparohiala.zurich@yahoo.com)

Donații, contribuții:

IBAN: CH85 0483 5035 8248 3100 0, SWIFT/BIC: CRESCHZZ80H, Konto: 80-500-4, Rumänisch-Orthodoxe Kirchgemeinde St. Nikolaus, Germaniastrasse 11, 8006 Zuerich

Colegiul de redacție:

Pr. Romică-Nicolae Enoiu, Anemone Maxim, Milica Enoiu, Gabriela Șerbănuță, Monica Mereu
Grafică și tehnoredactare: Mirela Christescu